

GUDSTJENESTE- OG SAKRAMENTKONGREGASJONEN

Rundskriv til biskopene vedrørende brødet og vinen til Eukaristien

1. På oppdrag fra den hellige far, pave Frans, vender Gudstjeneste- og sakramentkongregasjonen seg til diøcesanbiskopene (og til dem som ut fra det som er bestemt i gjeldende rett, er likestilt med dem) for å minne dem om at det fremfor alt tilligger dem på en verdig måte å sørge for det som er nødvendig for feiringen av Herrens måltid (jf. Luk 22,8.13). Det tilkommer biskopen, hovedforvalteren av Guds mysterier, lederen for, befordreneren av og vokteren over hele det liturgiske liv i den kirke som er ham overdratt (jf. CIC kan. 835 § 1), å føre tilsyn med kvaliteten på brødet og vinen bestemt for Eukaristien, og følgelig med dem som tilbereder dette. Som en hjelp hertil minner vi om de eksisterende bestemmelser og foreslår noen praktiske forholdsregler.

2. Mens det inntil nylig generelt var enkelte ordenskommuniteter som sørget for å fremstille brødet og vinen til feiring av Eukaristien, blir disse ting i dag også solgt på supermarkedene, i andre forretninger og over internett. For ikke å risikere tvil om gyldigheten av den eukaristiske materie vender dette dikasterium seg til ordinariusene for å gi noen forholdsregler på området, for eksempel om å garantere den eukaristiske materie ved en spesiell sertifisering.

Det påligger ordinarius å minne prestene, og da særlig sogneprestene og kirkerektorene, om deres ansvar for å gå god for dem som forbereder brødet og vinen til den liturgiske feiring og for materiens skikkethet.

Dertil tilligger det ordinarius å informere og minne produsentene av vin og brød for Eukaristien om absolutt respekt for bestemmelsene.

3. Bestemmelsene om den eukaristiske materie, angitt i kan. 924 CIC og i nr. 319-323 [*Norsk Missale*: nr. 281-285] i «Generell orientering om Missale Romanum», er alt blitt utdypet i denne kongregasjons instruksjon *Redemptionis Sacramentum* (25. mars 2004):

a) «Brødet som anvendes ved feiring av det hellige eukaristiske offer, skal være usyret, av ren hvete og nylig bakt, slik at det ikke er fare for bedervelse. Derav følger at brød av annet stoff, også om det er korn, eller om det i dette er innblandet så stor mengede materie forskjellig fra hvete at det iht. alminnelig oppfatning ikke kan kalles hvetebrød, utgjør ikke gyldig materie for å bli til det eukaristiske offer og sakrament. Det er alvorlig misbruk å legge inn andre stoffer, så som frukt, sukker eller honning, ved bakingen av brød til Eukaristien. Det er klart at hostiene må lages av folk som ikke alene markerer seg ved å være respekterte, men som også selv har erfaring med å lage dem, og som er utstyrt med skikkelige redskaper» (nr. 48).

b) «Vinen som anvendes ved feiring av det hellige eukaristiske offer, skal være naturlig, av vintreets frukt, ren og ikke bedervet, uten innblanding av andre

stoffer. [...] Det må med omhu sørges for at vinen bestemt for Eukaristien bevares i fullgod tilstand og ikke surner. Det er absolutt forbudt å anvende vin der det kan herske tvil om dens ekthet og opphav. For Kirken fordrer sikkerhet vedrørende de nødvendige vilkår for sakramentenes gyldighet. Det må ikke gis åpning til gunst for noen annen drikk av hvilket som helst slag som ikke er gyldig materie» (nr. 50).

4. Kongregasjonen for troslæren har i *rundskriv til formennene for bispekonferansene vedrørende bruk av brød med små mengder gluten og av most som eukaristisk materie* (24. juli 2003, prot. nr. 89/78 – 17498) bekjentgjort bestemmelsene med henblikk på personer som av ulike alvorlige grunner er ute av stand til å fortære normalt bakt brød eller normalt gjæret vin:

a) «Hostier som *helt* mangler gluten, er invalid materie for Eukaristien. Hostier som *delvis* mangler gluten, er gyldige når de inneholder tilstrekkelig mengde gluten til å oppnå brødkonsistens uten tilsetning av fremmede stoffer og uten bruk av fremgangsmåter som berøver brødet dets natur» (A. 1-2).

b) «*Most* – dvs. druesaft enten fersk eller konservert ved metoder som stanser gjæringen, men som ikke ødelegger dens natur (for eksempel ved frysing) – er gyldig materie for feiring av Eukaristien» (A. 3).

c) «Ordinariusene har kompetanse til å innvilge tillatelse til å bruke glutenfattig brød eller most som materie ved Eukaristien, til gunst for en enkelt troende eller for en prest. Tillatelsen kan innvilges på stående basis, og da for så lenge den situasjon vedblir som har begrunnet innvilgningen» (C. 1).

5. Samme kongregasjon har for øvrig avgjort at eukaristisk materie fremstilt med genmodifisert stoff kan betraktes som gyldig materie (jf. brev til prefekten for Gudstjeneste- og sakramentkongregasjonen, 9. desember 2013, prot. nr. 89/78 – 44897).

6. De som lager brød og produserer vin for liturgisk feiring, skal være seg bevisst at deres arbeid er innrettet på det eukaristiske offer, og derfor kreves det av dem rettskaffenhet, ansvarlighet og kompetanse.

7. Med iakttagelse av de generelle bestemmelser som mål kan det være nyttig at ordinariusene på bispekonferansenivå blir enige om å gi konkrete anvisninger. Stilt overfor kompleksiteten av situasjoner og omstendigheter, så som svekket respekt for det sakrale, kan det bli en praktisk nødvendighet at det finnes noen som på oppdrag fra kompetente myndigheter effektivt garanterer for ektheten ved den eukaristiske materie så vel overfor produsentene som i forhold til høvelig distribusjon og salg av materien.

For eksempel foreslås det at en bispekonferanse kan gi i oppdrag til en eller flere ordenskongregasjoner eller selskap i stand til dette å stå for det å gå god – mht. det som er nødvendig – for fremstillingen, oppbevaringen og salget av brød og vin for

Eukaristien i et gitt land, og i andre land dit det blir eksportert. Det anbefales også at brød og vin bestemt for Eukaristien må få en høvelig behandling på salgsstedene.

Gudstjeneste- og sakramentkongregasjonen, 15. juni 2017, på høytiden for Kristi legeme og blod.

Robert Kard. Sarah
Prefekt

✠ Arthur Roche
Erkebiskop
Sekretær